

БЕКІТЕМІН
Гаухар-Тас жекеменшік балабақшасының
меңгерушісі: Ресей Г.Куршанова

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы: «Гаухар-Тас» жекеменшік балабақшасы

Топ: «Жұлдыз» мектепалды тобы

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж. - 25.07.2025ж «Ойын ойнап ән салмай, өсер бала бола ма»

Педагогтің аты-жөні: Ходжаева Г.

Апта күндері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Күн тәртібі	Алтын балық	Ойланайық, балақай!	Гүлдер күні	Жәндіктер әлемі	«Туған өлкем»
Балаларды далада қабылдау	Балаларды қабылдау, әр балада жайлы психо-эмоционалдық көңіл-күй қалыптасуына жағдай жасау. Серуендеу, балалармен әңгімелесу, (басқа балаларды қабылдап болғанша) өз бетімен еркін ойнауға немесе басқа балалармен бірге ойнауға болатын ойын түрлері, ойыншықтары бар ойын алаңдарын дайындау және т.б.				
	"Сөйлемнен гүл шоқтарын тоқу" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды тақырыптық тұрғыдан біріккен сөйлемдер дайындауға жаттықтыру, сөйлеу зейініне тәрбиелеу. Барысы. Тәрбиеші сөйлемді айтады. Балалар соңғы сөзді	"Ақ серек, көк серек" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіруге баулу, күштерін дамыту. Ойын шарты: екі топ бір-бірінен алысырақ шамамен 15 қадам жерде қол ұстасып тұрады. Бірінші топтың балалары екінші топқа	"Дауыста, атыңды айтам" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: зейін, ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту; батылдыққа, тапқырлыққа тәрбиелеу. Ойынға көз байлайтын орамал, ұзындығы бір, бір жарым метр таяқ керек. Ойынға	"Біздің айналамызда не бар?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: екі және үш буынды сөздерді бөліктерге бөлуге, сөздің әр бөлігін айтуға үйрету. Ойын барысы. Серуенде балалар айналасында бір бөлігі бар затты (шар,	Балаларға туған өлке туралы естеліктерден үзінді айтып беру, бірге фотоальбомдар қарау, аталар мен әжелердің әңгімелерін тыңдау. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) «Мен атамның

	Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге дағдыландыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құмырсқалар илеуін салу үшін алаңнан ағаштар жинау. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу, өз ойындарына алдын-ала материал дайындай білу қабілетін дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: болашақ мозайка үшін алаңнан малтатастарды жинау. Мақсат-міндеттер: жұмыс істеуге деген құштарлықты қалыптастыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарларға гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: су құйғыштан суаруды үйретуді жалғастыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аумақты қоқыстардан тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде.				

	3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты	Жылы сумен қолымды Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды Алақанды жуамын. Мақсат-міндеттер: үстелде мәдени және гигиеналық мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруды	Мақсат-міндеттер: балалардың мәдени-гигиеналық дағдылар туралы, жұқпалы аурулардың кейбір себептері туралы білімдерін кеңейту.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау.	Мақсат-міндеттер: екінші тағамды жеу қабілетін нығайту; майлықты қажетіне қарай қолдану қабілетін жетілдіру.

	ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	жалғастыру. Қасықты, майлықты дұрыс қолдану, нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты толық шайнау.		Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу.	
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Қасықты дұрыс қолдануды пысықтау. Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шайнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: гигиенаға икемін жетілдіру. Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: гигиенаға икемін жетілдіру. Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)

	Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастандар (Ө.Тұрманжанов) (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)		
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Алтын балықпен балықтар патшалығына саяхат жасау. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) «Балықтар әлемі», дәстүрлі емес сурет техникасымен салынған суреттер байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Көркем шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Топталып өтеміз" Мақсат-міндеттер: Балаларды қолды еденге, құрсаудың шетіне тигізбей оң және сол жақ	«Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекеті) Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін	Гүлдер туралы әңгімелесу, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Құлпырған әлем» шығармашылық шеберханасының жұмысын ұйымдастыру, балалардың қалауы бойынша жеке немесе топтасып, әртүрлі материалдардың көмегімен бұйымдар жасауларына ерік беру. Педагог бақылап, қажет болса көмек көрсетеді (аппликация, оригами, квиллинг, жапсыру және басқа әдістермен). Жұмыстар дайын болғанда көрме ұйымдастыру, бір-біріне	Сурет салудан ойын-жаттығу "Қанқыздары бар түймедақтар алаңқайы (панорамды ұжымдық жұмыс)" Мақсат-міндеттер: Балалардың түрлі сурет салу тәсілдері арқылы шығармашылық қабілеттерін дамытуды жалғастыру; гүлді алаңқайдағы қанқыздың бейнесін мәнерлі сала білуге үйрету; акварель мен балауыз қарындаштарымен жұмыс жасау дағдыларын бекіту; ұсақ қол	Баланың бойында туған жеріне, еліне деген мақтаныш, сүйіспеншілік сезімін ұялату. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, Ән тыңдатып, тақпақ айтқызу. (музыка) Балаларға туған өлке туралы естеліктерден үзінді айтып беру, бірге фотоальбомдар қарау, аталар мен әжелердің әңгімелерін тыңдау. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті)

бүйірімен топталып құрсаудың ішінен өту; допты екі қолымен заттар арасымен жүргізу (арақашықтығы 4 м); балаларда бір орында тұрып секіру; сап түзеуден үш қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамытуды жалғастыру.	дамыту. (таным іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Жаз туралы өлеңдер" Мақсат-міндеттер: Балалардың жаз мезгілі туралы білімдерін кеңейту; өлеңді мәнерлеп, көтеріңкі көңіл күймен оқу керектігін үйрету; ойлау, есте сақтау қабілеттерін, тілін дамыту; табиғатты аялауға, әсемдікті көре білуге, сезінуге тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Айгөлек" Мақсат-міндеттер: Вокалдық, музыкалық және ритмикалық дағдыларды жетілдіру; шығармашылық белсенділікті дамыту. Музыкалық ойын барысында кейіпкердің мінезін қимыл-қозғалыс арқылы жеткізе білу,	және ата-аналарына сыйға тартуға ұсыныс беру. (шығармашылық іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Еңбек жемісі" Мақсат-міндеттер: 8-дің ішіндегі кіші сандардан құрастыру қабілетін нығайту; дағдыларды қалыптастыру заттарды алақанға салу арқылы салмақ бойынша салыстыру; заттарды салмақ бойынша, тең және тең емес екендерін табу дағдыларын дамыту; жұппен жұмыс жасау қабілетін дамыту.	моторикаларын, көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; табиғаттың сұлулығын сезінуге, табиғатты аялауға тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Жәндіктер әлемі" Мақсат-міндеттер: Балалардың табиғат әлеміне қызығушылығын арттыру, жәндіктерді қорғап, оларға қамқор болуға баулу. Жәндіктердің түрлерімен таныстыру, олардың пайдасы туралы мәлімет беру. Жәндіктердің тіршілігін түсіндіру, оларды сипаттай білуге үйрету, олар туралы жұмбақтар шешуге қызығушылықтарын арттыру.	«Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Құрастырудан ойын-жаттығу "Көкөністерге арналған қорап" Мақсат-міндеттер: Ересек адамның ауызша нұсқауларын орындау қабілетін қалыптастыру; қағазбен жұмыс істеу тәсілдеріне үйрету; есте сақтау қабілетін және қолдың ұсақ моторикасын дамыту; жұмыс орнын тәза
---	---	--	--	---

		музыкалық аспаптарда қатты және тыныш дыбыстарды ажыратып ойнау қабілеттерін қалыптастыру.			ұстауды және еңбекқорлықты тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау.				
Күндізгі серуен	Бақшадағы көкөніс дақылдарын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: бақшада өсетін көкөністермен, сыртқы түрімен, тағамда қолданылатын артықшылықтармен, өсуге қажетті жағдайлармен таныстыру. Экологиялық міндет: пайдалы дақылдарды өсіру үшін топырақ, су және ауа тазалығының маңыздылығын көрсету. Өңгімелесу. Біз қай жерде шалғам, картоп,	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-кұлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Өңгімелесу: - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? - Қазір орман күнтізбесі	Қызанақты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша бақшасындағы балаларды өсімдіктермен таныстыруды жалғастыру; сыртқы түрі бойынша оларды ажырата білуге үйрету; табиғатты сүйуге, байқампаздыққа тәрбиелеу. Көркем сөз. Жұмбақ. Аласа тал, Тамаша тал. Самсап тұр алмасы,	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: қанқызының пайда болу ерекшеліктері туралы білімдері мен түсініктерін кеңейту; барлық тіршілік иелеріне мұқият және ұқыпты қарауды тәрбиелеу. -Балалар, біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды	Терек бүршігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғаттың ең жақсы құбылыстарын бақылаудың бірі – терек бүршігінің пайда болуы. Терек бүршігінің пайда болуы жаздың басталуын білдіреді. Ағаш тұқымы – терек деген пікірді қалыптастыру; толықсыған кезде желмен, сумен шайылады, жануарлардың

бұршақ және сәбіз өсіреміз? Оны бір сөзбен қалай атауға болады? Көкөністер не үшін өсіріледі? Олар қай жерде өсіріледі? Көкөністердің жақсы өсуі үшін не қажет? Көкөністер адамға қандай пайда әкеледі? Көркем сөз Қыста, жазда, күзде де, Тұрады жасыл түске еніп. Шипасы мол шыршаның, Тыңайтар бізге күш беріп. Өрікпін мен, өрікпін, Бау-бақшаға көрікпін. Пісіп тұрған шағымда Алар екен теріп кім? Мақал-мәтелдер - Не ексең, соны орасың. - Қыстың қамын жазда ойла. Ырым Егер көкөністердің қабығы жұқа болса – қыс жылы, қалың және қатты болса – аязды	бойынша ұялар айы. Неліктен ол осылай аталды? - Неліктен құстардың сайрағаны естілмейді? - Құстар ұя салды, енді құстарды не мазалайды? (Жұмыртқа салу, балапан шығару.) - Ал жұмыртқаны ұяда кім жылытады, қорғайды? - Ұядағы жұмыртқаны күзетіп, жылытып жатқанда оны кім тамақтандырады? - Ұяда балапандар пайда болды, бірақ олар әлі де ұша алмайды. Балапандарды кім тамақтандырады? Педагог балалардың назарын торғайларға аударады. Балалар торғайлардың мінез-құлқын бақылайды. - Міне біздің торғайлар. Торғай жұбы бірге ұя салады, содан кейін жұмыртқаларды бір-бірден инкубациялайды.	Ол алқызыл, Ол қанқызыл, Боялғанша, алмашы! (Қызанақ) Томат пен қызанақ дегеніміз не? Және олардың бір-бірінен айырмашылығы неде? (Бұл бірдей). 2. Қызанақ көкөніс пе, жеміс пе? (көкөніс). 3. Қызанақтың басқа көкөністерден айырмашылығы неде? (пішіні, түсі, дәмі). 4. Томатты қандай тағамдарға қосамыз? (борщ, салат) 5. Қызанақты дәмді әрі шырынды етіп өсіру үшін оны дұрыс күтуді кім біледі? (арамшөптерден тазарту керек, арамшөптерді алып тастау керек). "Өсімдікті ата ..." дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда фонематикалық естуді, жылдам ойлауды	созып, алақандарыңды тосып тұрсандар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздерінді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? (Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі.) -Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты	терілеріне жабысып басқа жерде өскендіктен бұршік – тұқым деген білімді жетілдіру. Терек бұршігі пайда болған кездегі өзін далада қалай ұстаудың ережелерімен таныстыру. Мақал-мәтел Бір тал кессең, он тал ек. Жаңылтпаш Кеспе өссін тал, Өссе өсімтал, Өссе өссін тал. Кеспе, өссін тал. Еңбек: алаңды терек бұршігінен тазарту. Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда тазалықты және тәртіпті сақтауға, қоғам мүддесіне жұмыс істеуге үйрету. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа,
---	--	--	--	--

болады. «Балық аулау» қимыл-қозғалыс ойынын ойнату. (дене шынықтыру) "Бағбаншылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Максат-міндеттер: шапшаңдыққа, жылдамдыққа, зейінділікке, достыққа тәрбиелеу. Жүгіріп жарыса отырып (топтарға бөліну), тапсырманы орындау (көкөніс дақылдарын жинау). Тапсырманы дұрыс және бірінші болып орындағандар жеңімпаз атанады, ойынның аяқталуы бойынша әр топтағы балалар құрамын санау. Еңбек: бақшадағы өнімді жинау. Сәбіз бен қызанақты ұқыпты қазып алу, қазылған көкөністерді жәшіктер мен себеттерге салу, сабақтарын бір жерге үю. Балаларды	Екі аптадан кейін ұяда кішкентай балапандар пайда болады. Ата-аналар кішкентайларын тамақтандыру үшін таңертеңнен кешке дейін шыбын, маса және басқа жәндіктерді аулайды. Торғайлар тез өседі, ал он күннен кейін ата-аналар балапандарына торғай өмірінің барлық қыр-сырын үйрете бастайды. Содан кейін торғай жұбында жаңа балапандар болады. Суық ауа райы басталғанға дейін оларды құстар мектебінде өсіріп, оқытады. Көркем сөз Құстар тойын құттықтар, Қуанамыз қолдаймыз. Ұя жасап құттықтап, Біз оларды қорғаймыз. Еңбек: құм жәшігінде құмды қопсыту Максат-міндеттер:	дамыту. Педагог балаларға: "Атауларында «А», «К» дыбысы бар өсімдіктерді ата", - деп тапсырма береді. Еңбек: балабақша бақшасындағы арамшөптерді тазарту. Максат-міндеттер: орындалған жұмыстан қуанышты көңіл-күй қалыптастыруға үйрету; экологиялық мәдениетті тәрбиелеу. "Тауық корасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Максат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды	қанқызымен салыстыруға болады? - Қанқызы қандай? Ол қалай қозғалады? - Қанқызы нені аулайды? Олар қайда тұрады? - Қанқызының пайдасы қандай? Олар қыстақты қайда өткізеді? - Қанқызы туралы қандай тақпақтар, жұмбақтар, әндер білесің? - Неліктен қанқызын дәрігер Айболит деп атайды?(Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді). Қанқызының дөңес сопақ денесі, ашық қызыл немесе қызғылт сары түсті, қара нүктелермен безендірілген. Ол ептілікпен жорғалай алады, тіпті ұзақ қашықтыққа да ұшып кете алады: оның кішкентай қанаттары	шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Қайсысы жеңіл?"
--	---	---	---	--

	тату жұмыс жасай білуге, бір-біріне кедергі келтірмеуге, ортақ істі бірлесіп аяқтауға дағдыландыру. "Көкөністерге қажетті сөздерді тап" дидактикалық ойыны. Көкөністерге қатысты қажетті сөздерді таңда: байланыстыра сөйлей білу, логикалық ойлау қабілеттерін дамыту. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	тәрбиешіге көмектесуге деген ұмтылысты ынталандыру. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады.	сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шокиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату	бар, ал астында қатты қоңыр мөлдір астарлар бар. Құстар мұндай түске ие жәндіктердің жеуге болмайтынын біледі. Қанқызы- жыртқыш, ол ауылшаруашылығына өте зиянды басқа жәндіктерді жейді, сондықтан адамдарға үлкен пайда әкеледі. Қанқыз ағаш қабығының астында, қуысында, жерге түскен жапырақ арасында, т.б. жерлерде қыстайды. Қанқыз өсімдік бітесі, сымыр, бүрге-шіркей, жапырақ бүргесі, өрмекші, кене, т.б. ұсақ жәндіктерді жейді. Дидактикалық ойын «Сипаттама бойынша тап» Мақсаты: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту	дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қоршаған орта жайлы білімді жетілдіру, сұрақтарға жауап беру, қайсысы жеңіл: қапуста немесе қияр? т.б. "Ақсақ үйрек" украин ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың секіре білу қабілеттерін, күш-шігерін, шыдамдылығын дамыту. Алаңда бір аяғымен жүре білуді жетілдіру, мына сөзден кейін осындай қозғалыс жасау: "Күн шықты, ойын басталды"; ойын шарттарын сақтау (екі аяғын қатар жерге қоймау керек). "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің
--	--	--	--	--	--

		Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Еркін ойын: "Құстардың ұшуы". Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтап сызықты басып жүгіру. Еркін ойындар.	үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: жылдамдықпен күшті біріктіре отырып, секіру қабілетін дамыту. Еркін ойындар.	немесе басқа жәндікті сипаттау. Қимылды ойын «Шалғындықта үш сайыс» Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсаты: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру.	соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойындар.
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				

Гигиеналық шаралар	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әдептілік пен гигиенаға икемін жетілдіру. Тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әдептілік пен гигиенаға икемін жетілдіру. Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері. Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде, Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын, сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әдептілік пен гигиенаға икемін жетілдіру. Майлықты қолдану, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, ауызды шаю. Тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әдептілік пен гигиенаға икемін жетілдіру. Қасықты дұрыс қолдану, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шайнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйретуді жалғастыру. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әдептілік пен гигиенаға икемін жетілдіру. Үстелге дұрыс отыру, ұқыпты тамақтану, тамақты қасықпен ғана қабылдау, майлықты қолдану қабілеттерін бекіту; тамақтану мәдениетін жетілдіру. Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі асқа дайындық	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Түскі ас	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту				

	жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату. (дене тәрбиесі)				
Күндізгі ұйқы	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Ұйқыдан тұру	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әдептілік пен гигиенаға икемін жетілдіру. Тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әдептілік пен гигиенаға икемін жетілдіру. Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері. Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әдептілік пен гигиенаға икемін жетілдіру. Майлықты қолдану, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, ауызды шаю. Тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әдептілік пен гигиенаға икемін жетілдіру. Қасықты дұрыс қолдану, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шайнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әдептілік пен гигиенаға икемін жетілдіру. Үстелге дұрыс отыру, ұқыпты тамақтану, тамақты қасықпен ғана қабылдау, майлықты қолдану қабілеттерін бекіту; тамақтану мәдениетін жетілдіру. Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек,

	дағдылар)	Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын, сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үйретуді жалғастыру. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мәдени-гигиеналық дағдыларды нақты қалыптастыру: қолды дұрыс жуу, жеңіңізді түріңіз, қолды жуған кезде суды еденге төгуге болмайды, қолды сүлгімен құрғатып сүртіңіз. Көркем сөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдениетті қалыптастыру: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға үйрету дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз.	Гигиеналық дағдылар Қолды ұқыпты жуу қабілетін нығайту: сабынды көпіршітіп, жақсылап жуыңыз; сүлгімен құрғатып сүртіңіз; балалардың денсаулығын жақсарту, қолдарын дұрыс жууға үйрету, серуендеуден кейін, дәретхана, тамақтанар алдында. неге қолды мұқият жуу маңызды екенін түсіндіру.	Гигиеналық дағдылар Пышақпен шанышқыны екінші тағамға қолдану дағдыларын жетілдіру, оларды дұрыс ұстау; майлықтарды уақытында қолдану. Көркем сөз Келеді бір бақшаға, Азды көпті 100 бала. Бірге отырып ас ішіп, Бірге ойнайды далада. 100 котлет жасайды, Арнайы 100 балаға, Түсте жатып дем алып, Кешке шығар далаға. (мәдени-гигиеналық

			Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тазалап жүр тісінді, Кішкене де ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан. Тазалауға болмайды, Щеткасымен басқа адам. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Максат-міндеттер: белсенді сөздік қорындағы зат есімдер қорын кеңейту. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Тәрбиеші жәндіктер туралы жұмбақтар жасырады. Жұмбақтың жауабын тапқан баланың өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. (қарым-қатынас іс-	"Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Максат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі	"Өсімдікті керекті дыбыспен ата" дидактикалық ойыны. Максат-міндеттер: балаларда фонематикалық естуді, шапшаң ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші айтады: атауы «А», «К», ... дыбыстарынан басталатын өсімдіктер туралы ойла». Кім көбірек қоңырау шалса, сол жеңеді. (қарым-қатынас іс- әрекеті, таным іс- әрекеті) "Ақ сүйек" қимыл- қозғалыс ойыны.	"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Максат-міндеттер: балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл	"Болады-болмайды" (доппен) дидактикалық ойыны. Максат-міндеттер: есте сақтауды, ойлауды, зейінді дамыту. Тәрбиеші бір сөйлем айтып, балаларға доп лақтырады, балалар допты қағып алып, сөйлемді аяқтау керек. Жазда қырау ... (болмайды). Қыста қар жауады ... (болады). Жазда аяз ... (болмайды). Жазда тамшылар ... (болмайды). (қарым-қатынас іс- әрекеті, дене

әрекеті) "Кім мерген?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды құмды дорбаларды басынан артқа тік нысанаға тигізуге тырысып, лақтыруға үйрету. Көз, қол моторикасын дамыту. Жабдық: нысанаға лақтыруға арналған сөмкелер. Барысы. Балалар 4-5 буынға бөлінеді. Бөлменің бір жағына сызық салынып, одан 3 метр қашықтықта 4-5 бірдей нысана қойылады. Балалар, әр сілтемеден біреуі, сызыққа шығып, нысанаға тигізуге тырысып дорбаны лақтырады. Соңында әр сілтемедегі ұпай саны есептеледі. (дене тәрбиесі)	қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене тәрбиесі) "Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер:	Өз бетінше ойынды ұйымдастыра білуге дамытуды жалғастыру, ереженің нормасын және тәртібін орындау. (дене тәрбиесі) "От- су" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жүргізушінің есептеуді таңдау талабын нығайту; белгі бойыша әрекет етуге үйрету. «От» бәрі отыра бастайды, «Су» айналым бойынша бір жаққа ағады. Ойында жолдастарының және өзінің ойын нәтижесін дұрыс бағалауға үйрету. (дене тәрбиесі) «Бағбан» сюжеттік-рөлдік ойыны, гүлзарларды, гүлбағын қопсыту, суару, тазалау.	мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады (мысалы: қыс мезгіліне қар, шырша, аққала) т.б. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Еркін ойын: "Дауысынан таны". Мақсат-міндеттер: балалардың есту, зейін қабілеттерін жетілдіру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Шеңберде тұрған ойыншылардың бәрі ортаға шығып көзін байлайды да, ойын басқарушы болады. Ал қалғаны: "Секір, секір!" - деген кім? Білгіш болсаң - таба ғой.	шынықтыру) "Дөңгелекті лақтыру" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа үйрету. Ойын барысы. Ойын дөңгелектерді көздеп лақтырудан тұрады, дөңгелектің диаметрі 15-20см. Ал таяқшаның ұзындығы 30-40см. Балалар қатарға тұрып 1,5-2метр ара қашықтықта дөңгелектерді таяқшаға дәлдеп лақтырып кіргізу керек. Балалар ойынды бірінен кейін бірі жалғастырып ойнай береді. (дене тәрбиесі) «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату. (дене шынықтыру)
---	---	---	---	---

		кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті)		Тауып ал да, өзің кеп, Сол орынды ала ғой" - деген өлеңді айтып, шеңберді айнала жүгіреді. "Секір, секір" деген сөзді педагог белгілеген бала айтады. Балалар осыны айтып болған соң, ойын бастаушы көзін ашады да, «секір» деп айтқан баланы табуға тырысады. Тапса, айтқан бала ортаға шығады да, ойын басқарушы болады. Ойын осы ретпен жүргізіле береді. (дене тәрбиесі) Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-қозғалыс ойындары «Ханталапай», «Аударыспақ», «Сақина салу», «Алтыбақан», «Ақ серек-көк серек»,	
--	--	--	--	--	--

				«Арқан тарту», «Тақия тастамақ», «Күш сынаспақ». (дене тәрбиесі)	
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Бақылау: "Көкөністер - тірі дәрумендер". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынасі, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көкөністер туралы білімдерін бекіту (көкөністердің атаулары, олардың бөліктері), ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білуге үйрету (иісі, дәмі, сыртқы түрі мен жанасуы бойынша). Көркем сөз Көкөністі көп ектік, Өссін, піссін деп ектік, Көктемде еккен көкөніс, Күзде берді көп өнім.	Бақылау: "Көкөніс өсірушілер мен бағбандардың еңбегі". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынасі, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістердің аттарын жинақтау, жалпылауды дұрыс қолдану («көкөністер», «жемістер»); көкөніс өсірушілер мен бағбаншылардың жұмысының мазмұны мен табиғаты туралы ойларын бекіту, көкөністер өсіру	Бақылау: "Азық-түлік дүкеніне саяхат". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынасі, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістер туралы ойларды қорыту, көкөніс дүкеніндегі сатушының жұмысы туралы балалардың ойларын кеңейту - Біз бүгін витаминді салатқа көкөністер сатып алу үшін көкөніс дүкеніне экскурсияға барамыз. - Балалар, қайсыларың дүкенге аналарыңмен бірге бардыңдар?	Көкөніс бақшасындағы жұмысты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынасі, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: арамшөптерден бұрын жас көшеттерді бақылау; бақтағы өсімдіктердің барлығы бірдей емес екендігіне назар аударту, оларды салыстыру, мәдени өсімдіктердің арамшөптері мен көшеттерінің арасындағы	Күннің, күн сәулесінің қозғалысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынасі, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жансыз табиғаттың алуан түрлілігі, көкжиектер туралы түсініктерін кеңейту; қызығушылыққа тәрбиелеу; табиғаттағы өзгерістер мен күннің позициясы арасындағы байланысты орнату қабілетін дамыту; жансыз табиғаттың алуан түрлілігі туралы түсініктерін кеңейту.

- Балалар, сендер жақсы білесіңдер, көктемде табиғат жаңаша күйге енеді. Жаңадан шөп шығып, өсімдіктер өседі. Осы кезде бау-бақшаны баптап, көкөністер отырғызамыз. Көкөнісдердің бірнеше түрлері бар. Адамдар оларға су құйып, баптайды. Әрбір көкөніс дәнегінен (тұқымынан) пайда болып, өседі. Біздің күнделікті жеп жүрген тағамдарымыз - көкөністер сол бау-бақшаның өнімі. Көкөністердің адам ағзасына пайдасы мол. "Бақшашылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: бақшаны топтасып жинауға балаларды ұйымдастыру. Ойын ережесі: тәрбиешінің белгі беруін күтіп, эстафетаны жалғастыру. Еңбек: бақшадағы	бойынша жұмыстардың жүйелілігі, машиналарды пайдалану және олардың көкөніс өндірісіндегі рөлі туралы балалардың білімдерін нақтылау. Ересектердің көкөніс бақтарындағы, бақтардағы, саябақтардағы жұмысына, көкөністер мен жемістерді ауыл немесе қаланың көшелерімен тасымалдау, оларды дүңгіршектер мен дүкендерде, көкөніс базарларында сату бойынша бақылау жүргізілді. Сабаққа көкөністер мен жемістердің 5-6 түрі дайындалады, көкөніс өсірушілер мен бағбандардың еңбек құралдары бейнеленген суреттер жиынтығы, сонымен қатар кейбір ауылшаруашылық	- Онда не істедіңдер? (Балалардың жауаптары). Педагог балалардан екі-екіден сап түзеуді сұрайды, содан кейін ол балаларға көшедегі жүріс-тұрыс ережелері, жол ережелері туралы еске салады. Педагог бірге балалар дүкенге барады, содан кейін көкөніс бөліміне апарады. - Балалар, біз дүкеннің азық-түлік бөліміне келдік. - Мұқият қарап, дүкеннің осы бөлімінен не сатып алатынымызды айтыңдаршы? Балалар дүкен терезесін мұқият қарап шығады, көкөністер мен жемістерді атайды. Дүкеннің осы бөлімінде көптеген түрлі көкөністер сатылады. - Көптеген түрлі көкөністер сататын дүкеннің мұндай бөлімі	айырмашылықты көрсету. - Арамшөп шөптері мәдени өсімдіктердің өсуіне жаман әсер етеді, қоректік заттарды, ылғалды алып, күн сәулесін жауып тастайды. Арамшөптерді тамырымен жұлып, бақшадан алып тастау керек. Не үшін? Арамшөптерді тап. Жердегі барлық өсімдіктер қажет, егер олар адамдарға қажет болмаса, онда құстар, жәндіктер, жануарлар олардың тұқымымен қоректенеді. Табиғатта бәрі бір-бірімен байланысты, әр шөптің жүзі, табиғаттағы әр гүл кездейсоқ емес, бір нәрсе немесе біреу үшін өседі. Қорытынды: арамшөптер отырғызылған	Жұмбақ Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты, Ұшады кешке дейін дамыл таппай. (Күн) Әсіресе күн жоғары болған кезде ыстық болады. Таңертең және кешке күн төменірек болады, сондықтан ол онша ыстық емес. Күннің шығуы мен бату уақыттарын бақылап отырыңыз. Күн бататын жерді белгілеңіз. Болжам -Күн көзі жаз айларында бұлттанып батса жаңбыр болады. - Күн құлақтанып шыкса, не боран, не аяз болады. - Күн құлақтанып батса, ауа райы жылынуға бет алғаны. Тәжірибе: "Күн сәулесі". Мақсат-міндеттер: заттың жарығы мен бейнесін бірнеше рет
---	--	--	---	---

жұмыс. Көкөністерді жинау. Мақсат-міндеттер: бақшадағы көкөністерді жинауға ат салысып, ересектер мен жолдастарына белсенді түрде көмек көрсеткен балаларды мадақтау. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тындай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін	машиналары (трактор, қызылша жинайтын комбайн, картоп отырғызушылар және т.б.) дайындалады, көкөністер мен жемістер туралы жұмбақтар. Сабактың басында педагог көкөністер мен жемістерді балалармен бірге тексереді, балаларды «көкөністер» мен «жемістерді» жалпылауды жіктеуге және түсінуге машықтандырады, олар туралы жұмбақтар ойлап табуға үйретеді. Педагог балалардың көкөністер мен жемістер қайда өсетіндігі және оны кім өсіретіні туралы түсініктерін тиянақтайды: ауыл тұрғындары, көкөніс өсірушілер мен бағбандар оларды қандай өсіретінін анықтайды, мамандық	қалай аталады? - Дәл солай, көкөніс бөлімі. Тәрбиеші: балаларға көкөністер мен жемістерді көрсетеді, балалар көкөністер мен жемістердің аттарын атайды және қысқаша сипаттама береді. Тәрбиеші: - Балалар, дүкенде жұмыс жасайтын, тұтынушыларға қызмет көрсететін адамның кәсібінің атауын есте сақтаңыздар ма? - Дұрыс, бұл мамандық сатушы деп аталады. Сатушы өте қажет жұмыс, қиын, өйткені сатушы әр өнімнің қанша тұратындығын, көкөніс базасынан қанша әкелінгенін білуі керек. Әр өнімді дұрыс өлшеу керек, чекті дұрыс тесіп, ақшаны санау керек. Дүкендер таңертеңнен кешке дейін жұмыс істейді,	өсімдіктердің қалыпты өсуіне кедергі келтіреді. Жұмбақтар 1. Бақшада өседі, көп өнімдерін береді. (Көкөніс) 2. Жер астында жез қазық, Жеуге болар ас қазық. (Сәбіз) 3. Әр желінің асты толған көк қоян, Жаз болғанда көк қоянды жеп қоям. (Қияр) Эксперименттік іс-әрекет: "Бақша арамшөптен арылмаған жағдайда не болады?" Тәжірибенің мақсаты: болашақ егін үшін арамшөптердің рөлін эксперименталды түрде көрсету. Эксперименттің барысы: Балабақшаны жүйелі түрде арамшөптермен тазарту арқылы	қалай көрсетуге болатындығын мысалмен көрсету, яғни оны көрінбейтін жерде көру. Эксперименттің барысы: Күн шуақты күні балалар күнді "қоянға" қарайды. Оны қалай алуға болатынын талқылаңыз (айнадағы жарық шағылысы). Олар қабырғадағы «қоянға» күн түскен жерде басқа айна қойса не болатынын біледі (ол тағы бір рет шағылысады). Балалар мұғалімнің сөздерінің дұрыс екендігіне тәжірибе арқылы көз жеткізеді. Еңбек: ағаштардан жерге түскен бұтақтарды жинау. Мақсаты: тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Заттарды жылжыту" қимылды ойыны. Мақсат-міндеттер:
--	---	---	--	--

естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады.	атауы, жұмыс орны (көкөніс бағы, егістік, бақ) туралы білімдерін бекітеді. Көкөніс өсірушілер мен бағбандар үлкен өнім өсіруге тырысып жатқанын баса айтады, олар жақсы және тату жұмыс істейді. Олар өсірген көкөністер мен жемістер қалаға әкелінеді, адамдар оны дүкендерден және базардан сатып алады. Қалада тұратын ересектер мен балалар дәмді көкөністер мен жемістерді жейді және ауыл тұрғындарына жұмыстары үшін алғыс айтады. "Бақшаға не отырғызылып жатыр?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды белгілері бойынша (өсу орнына қарай, қолданылуына қарай) жіктеуге дағдыландыру,	онда әрдайым адамдар көп. Сондықтан, сатушы жұмыс күні қатты шаршайды, ал егер балалар дүкенге анасымен бірге келгенде әлі де қыңырлығып, айқайлап жатса, онда сатушының басы ауырып, есептеу кезінде қате жіберуі мүмкін. Балалар, мен мұны әрдайым есте ұстауыңызды сұраймын, өтінемін, дүкенде ешқашан шу шығармаңыз және сатушыны жұмысынан алшақтатпаңыз. Әрине, кез-келген адам сыпайы және мұқият болған кезде риза болады. Сондықтан дүкеннен тауар таңдауға және сатып алуға көмектесетін адамдарға жылы сөздер айтуды ұмытпаңыз, олар өте риза болады. Балалар сатушыға	балалар бір егіннің кішкене учаскесіне қол тигізбейді. Біраз уақыттан кейін олар арамшөптердің мәдени өсімдіктерге қарағанда тез өсетініне сенімді болады. Соңғысы, жарықтың жетіспеушілігінен зардап шегеді, өсуден айтарлықтай артта қалып, жұқа, әлсіз болады. Себілген тұқымдарды көру үшін оларды шөптен ұзақ іздеу керек. "Ақсақ үйрек" украин ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың секіре білу қабілеттерін, күш-шігерін, шыдамдылығын дамыту. Алаңда бір аяғымен жүре білуді жетілдіру, мына сөзден кейін осындай қозғалыс	ептілікті дамыту. Ойын барысы: жерге 8-10 метр қашықтықта 2-4 шеңбер (диаметрі 50 см) салынады. Бір шеңберге бірнеше түрлі заттар орналастырылған (түйреуіштер, текшелер, ойыншықтар), екіншісі бос қалады. Бала бос шеңберде тұрып, ересек адамның белгісі бойынша осындағы заттарды бір шеңберден екінші шеңберге бере бастайды. Екі команда бір уақытта ойнай алады. "Осындай бола ма, болмай ма?" дидактикалық ойыны. Сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? "Өз бүршігіңді тап"
---	--	--	---	---

	Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Еркін ойындар.	тез ойлауды, есту зейінін дамыту. Балалар, сендер бақшаға не отырғызатынын білесіңдер ме? Мен әртүрлі заттарды атаймын, сендер мұқият тыңдап жауап бересіңдер. Егер мен бақта өсетінді атайтын болсам, «иә» деп жауап бересіңдер, ал егер бақшада өспейтін болса, «жоқ» деп жауап бересіңдер. Кім қате жіберсе, сол ұтылады». Тәрбиеші: сәбіз. Балалар. Иә! Тәрбиеші: қияр. Балалар. Иә! Тәрбиеші: қызылша. Балалар. Иә! Тәрбиеші: өрік. Балалар. Жоқ! "Тым-тырақай" ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа,	көрсеткен қызметі мен жағымды байланысы үшін, ал сатушы балаларға сатып алғаны үшін алғыс білдіреді. Тәрбиеші: - Осымен біздің азық-түлік дүкеніне саяхатымыз аяқталды. Біз салатқа қажетті көкөністер сатып алдық. Енді біз балабақшаға оралып, көкөністерімізді асханаға алып барып, кешкі асқа жаңа салат дайындай аламыз. (Тәрбиеші жаяу жүргіншілер ережесін балалармен бірге қайталайды!) "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында	жасау: "Күн шықты, ойын басталды"; ойын шарттарын сақтау (екі аяғын қатар жерге қоймау керек). "Ыстық картоп" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: доптың шеңбер бойымен берілуін қамтамасыз ету. Ойыншылар шеңберге тұрады, ойыншылардың бірі допты қолына ұстайды. Музыка әуенімен немесе дабыл дауысы бойынша балалар допты шеңбер бойымен бір-біріне береді. Музыка тоқтаған бойда, қолында доп бар ойыншы ойыннан шығады. Ойын жеңіске жеткен 2 ойыншы қалғанға дейін жалғасады.	қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: гүлдерді ажырата білуге, белгі бойынша әрекет етуге үйрету; жүгіру кезінде жаттығу. Еркін ойындар.
--	--	---	---	--	---

		зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. Еркін ойын: "Көкөністер дүкені". Мақсат-міндеттер:	"тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора"	Допты беру кезінде лақтырмау; допты қолынан түсіріп алғандар ойыннан шығарылады. Еңбек: ағаштар түбін қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарға күтім жасау, еңбекке баулу. Еркін ойындар.	
--	--	---	--	---	--

		көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту.	сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		
Кешкі ас	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Сауалнама: "Балаңыз қандай жемістер мен көкөністерді қалайды?".	Ата-анаға кеңес: "Жеміс-көкөністердің денсаулыққа пайдалы ықпалы".	Фото көрме: "Биылғы біз өсірген көкөністер".	Ата-анаға кеңес: "Жемістер мен көкөністерді қалай жуу керек?".	Хабарлама бұрышына: "Компотты жасаудың ең үздік рецептілері".